

Podcast MEGA GŁOS

MG 01: Najczęściej popełniane błędy językowe cz. 1

😊	😞
wziąć	wziąść
włączać wyłączać	włanczać wylanczać
przesadna artykulacja samogłosek nosowych „ę” i „ą”, np. w wymowie słowa mówię, robię, piszę	
modne, zbyt często powtarzane słowa, np. <i>generalnie, dokładnie, projekt</i>	
rok dwutysięczny (2000) rok dwa tysiące szesnasty (2016)	dwatysięczny dwutysięczny szesnasty
dzisiaj jest 13 maja , 23 lipca	dzisiaj jest 13 maj, 23 lipiec
zamysł pomysł posłuchać rozumiem nadszedł	[zamys] [pomys] [posuchać] [rozumieć] [nadszed]

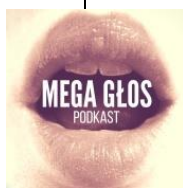

W wymowie nosówek występują różnice w zależności od sąsiadujących spółgłosek. Oto reguły poprawnej wymowy:

😊	😞
Przed spółgłoskami: z, s, ż, ś, sz, w, f, ch wymowa ą, ę nie ulega zmianie	
Śl ^ą zak	[Ślonzak]
w ^ę ch	[wench]
Na końcu wyrazu wymowa ą nie ulega zmianie	
jad ^ą	jadam, [jado]
moją	[mojom], [mojo]

Samogłoska ę jest wymawiana jak e	
[ide]	[idem]
[robie]	[robiem]
ą, ę wymawia się jak om, em przed spółgłoskami b i p	
rąbać wymawia się: [rombać] dębina wymawia się: [dembina] kąpiel wymawia się: [kompiel] kępa wymawia się: [kempa]	
ą, ę wymawia się jak; on, en przed spółgłoskami d, t, dz, c, cz	
żądam wymawia się: [żondam] żądza wymawia się: [żondza] będą wymawia się: [benda] nędzny wymawia się: [nendzny] kąt wymawia się: [kont] pieniądz wymawia się: [pienionc] pętać wymawia się: [pentać] pączek wymawia się: [ponczek]	
ą, ę brzmi jak oń, eń przed ć, dź	
pięć wymawia się: [pieńć] kądział wymawia się: [końdział] piątć wymawia się: [pioń] będzie wymawia się: [beńdzie]	
ą, ę wymawia się jak: o, e przed spółgłoskami L, Ł	
ciął wymawia się: [cioł] cięli wymawia się: [cieli] dał wymawia się: [doł] dęli wymawia się: [deli]	

😊	☹️
proszę Pani	proszę Panią
potrzebują chwilą dziewczyną	[potrzebujom] [chwilom] [dziewczynom]
Niepoprawny akcent gramatyczny	
poszliśmy matematyka polityka mówili byście logika	poszliśmy matemat yka <i>poli-tyka</i> mówilibyście logika

W języku polskim **akcent gramatyczny** jest stały i przypada na drugą zgłoskę od końca wyrazu wielozgłoskowego. Jak pisałam od tej zasady zachodzą wyjątki, z którymi możecie zapoznać się poniżej:

Przy wyrazach obcego pochodzenia zakończonych na: **-ika, -yka** oraz **-ik, -yk** w liczbie mnogiej, akcent pada na trzecią zgłoskę od końca wyrazu wielozgłoskowego, np:
logika;
pol**ityka**;
laik, **laicy**;
polityk, pol**itycy**.

Zmiany akcentu **nie zachodzą** przy wyrazach obcych całkowicie spolszczonych.

Przy **enklitykach**¹ akcent pozostaje na wyrazie rdzennym. Enklityka nie przesuwa akcentu, np.

😊	☹️
mówili byście	mówilib yście
aby śmy	ab y śmy

¹ **Enklityka** - wyraz nieposiadający własnego akcentu, lecz tworzący całość akcentową z wyrazem poprzedzającym.

Zaimki jednosylabowe jak np.: **mi, cię, go, mu** itp. nie mają samodzielnego akcentu; łączą się w jedno z wyrazem poprzednim, np.

😊	☹️
powiedział mu	powiedział mu
kocham go	kocham go

chyba, że przysługuje im akcent logiczny

Jeśli czasownik jednosylabowy poprzedzony jest przeczeniem: **nie**, to akcent spoczywa na przeczeniu, np. **nie** dał, **nie** chciał.

Ponadto w języku polskim mamy wiele wyrazów, gdzie akcent jest chwiejny, np.
w **szczególe** i w **szczególe**,
rzeczposp**ol**ita i rzeczposp**ol**ita,
okol**ic**a i okol**ic**a,
bibli**o**teka i bibli**o**teka,
idea i **i**dea,
nauka i **n**auka.

Ten PDF został stworzony jako materiał uzupełniający do **podkastu MEGA GŁOS**,
MG 01: Najczęściej popełniane błędy językowe cz. 1

Bibliografia

Derwojedowa M., Karaś H., Kopcińska D., *Język polski. Kompendium*, Świat Książki, Warszawa, 2005
Internetowa poradnia językowa Wydawnictwa Naukowego PWN <http://sjp.pwn.pl/poradnia>